

Başlangıç Kılavuzu

Free Guide
Turkish

MAXQDA 2022
Başlangıç Kılavuzu

Dağıtım, Destek:

VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH Berlin, Germany

www.maxqda.com

Telif Hakkı Yasası uyarınca izin verilen koşullar altında, kişisel çalışma, araştırma, eleştiri veya inceleme amacı haricinde, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

MAXQDA is a registered trademark of VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin/Germany; Mac is a registered trademark of Apple Computer, Inc. in the United States and/or other countries; Microsoft Windows, Word, Excel, and PowerPoint are registered trademarks of Microsoft Corporation in the United States and/or other countries; SPSS is a registered trademark of IBM Corporation in the United States and/or other countries; Stata is a registered trademark of Stata Corp LLC. in the United States and/or other countries.

All other trademarks or registered trademarks are the property of their respective owners and may be registered in the United States and/or other jurisdictions.

Research Talk'a Başlangıç Kılavuzunda yer alan bilgileri sağladığı için teşekkürlerimizi sunarız.

Burak VAROL'a Başlangıç Kılavuzunu Türkçeye çevirdiği için teşekkür ederiz.

© VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin 2021

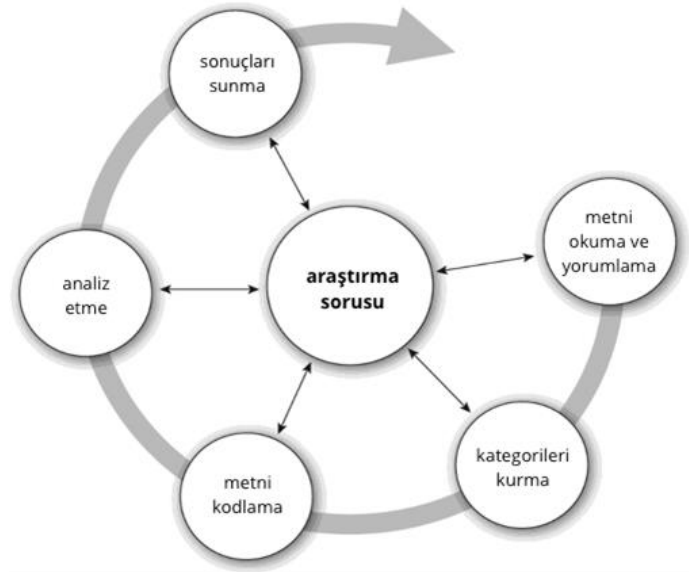
İçindekiler

Giriş	5
MAXQDA Arayüzü	6
MAXQDA Başlangıç.....	6
Kullanıcı Arayüzü.....	8
Veri Depolama ve Kaydetme ile İlgili Birkaç Not.....	10
Önemli Anahtar Sözcükler.....	11
Verileri İçeri Aktarma ve Keşfetme	12
Veriyi İçeri Aktarma.....	12
Veriyi Keşfetme.....	13
Verilerde Arama Yapma.....	16
Renkli Kodlama ve Memolar.....	17
Verileri Kodlama	19
Veri Bölümlerini Kodlama.....	19
Verileri Analiz Etme	22
Belgeleri Etkinleştirme.....	22
Bir Kodla Kodlanmış Verileri Geri Çağırma.....	23
Görselleştirme Fonksiyonunu Kullanma.....	24
Karma Yöntem Analizleri Yapma	26
Belge Değişkenlerini Tanımlama.....	26
Değişken Değerlerini Girme.....	27
Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme.....	28
Analizlerde Belge Değişkenlerini Kullanma.....	29
Ek Okuma	30
Hoşçakalın	31
Notlar	33

Giriş

MAXQDA Başlangıç Kılavuzuna hoş geldiniz. Genelde uzun kılavuzlar pek okunmadığı için bu kitapçığı mümkün olduğu kadar kısa tutmaya çalıştık. Böylece programı olabildiğince hızlı kullanmaya başlayabileceksiniz. Bu kılavuz, kendi analizlerinizi yapmaya başlamanıza ve kendi MAXQDA deneyiminizi tecrübe etmenize olanak sağlayacaktır. Biz burada farklı analizlerin ve araştırma yöntemlerinin sunumuna değil, programın gerçek kullanımına odaklanacağız. Farklı analizler ve araştırma yöntemleri hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız “Ek okumalar” bölümünde faydalı olabilecek yayınların listesini inceleyebilirsiniz. Nitel araştırmayla ilgili sayısız yöntemden bahsedebiliriz. Fakat bunların çoğu, aşağıdaki çizimde resmedildiği gibi temel bir yapıyı takip ettikleri için MAXQDA yardımıyla gerçekleştirilebilirler.

Nitel analiz yöntemlerinin pek çoğu kategorilerle çalışır. Bunlar bir veriye ya da veri öncesi bilgi-ye, mevcut teorilere ya da güncel araştırma sonuçlarına dayanır. Kategoriler, kod ya da anahtar kelimeler olarak da adlandırılırlar; fakat nasıl adlandırılırsa adlandırılırsın verinin organize edilmesinde ve sistemleştirilmesinde kullanılırlar ve hatta sıklıkla analitik kodlar olarak çalışma işlevine de sahiptirler. Analitik kodlar, basitçe bir başlık seçmenin ötesine geçen analitik sürecin sonuçlarıdır ve bu kılavuzda **Kodlar** olarak anılmaktadır. NVA (Nitel Veri Analizi) yazılımından faydalanmanın pek çok yolu vardır. MAXQDA'den yararlanmak için her zaman verinizi kodlamanız şart değil; programı basitçe verinizi organize etmek veya sözcük ya da sözcük kombinasyonlarını aramak için de kullanabilirsiniz.

MAXQDA Arayüzü

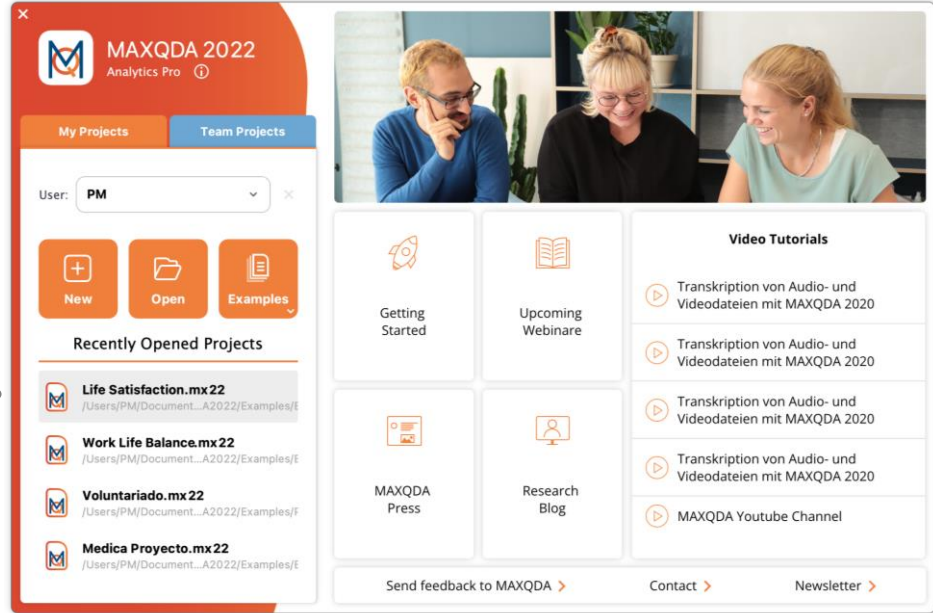
MAXQDA Başlangıç

MAXQDA'ı açtığınızda, sol üstte bir kullanıcı adı veya kısaltması yazmanıza izin veren bir pencere ile karşılaşacaksınız. Bu isim sonraki çalışmalarınızda kullanışlı olacaktır.

İlk MAXQDA projenizi oluşturmak için *Yeni Proje*, seçeneğine tıklayın, projenize bir isim verin ve seçtiğiniz bir yere kaydedin. Bir MAXQDA projesini kaydetmek için en iyi konum, bir ağ sürücüsü veya bir USB flash sürücüsü değil bilgisayarınızdaki yerel bir klasördür. Üzerinde çalıştığınız projenizi iCloud, Dropbox veya Google Drive gibi bir bulut hizmetleri tarafından senkronize edilen klasörlere kaydetmekten kaçınınız. Bu hizmetler MAXQDA'de üzerinde çalıştığınız proje ile veri tabanındaki dosyanın farklılaşmasına ve bu nedenle hatalı çalışmasına neden olabilir.

Kullanıcı adınızı buraya giriniz.

En son kaydettiğiniz bir projeyi açmak için dosya adına çift tıklayınız.

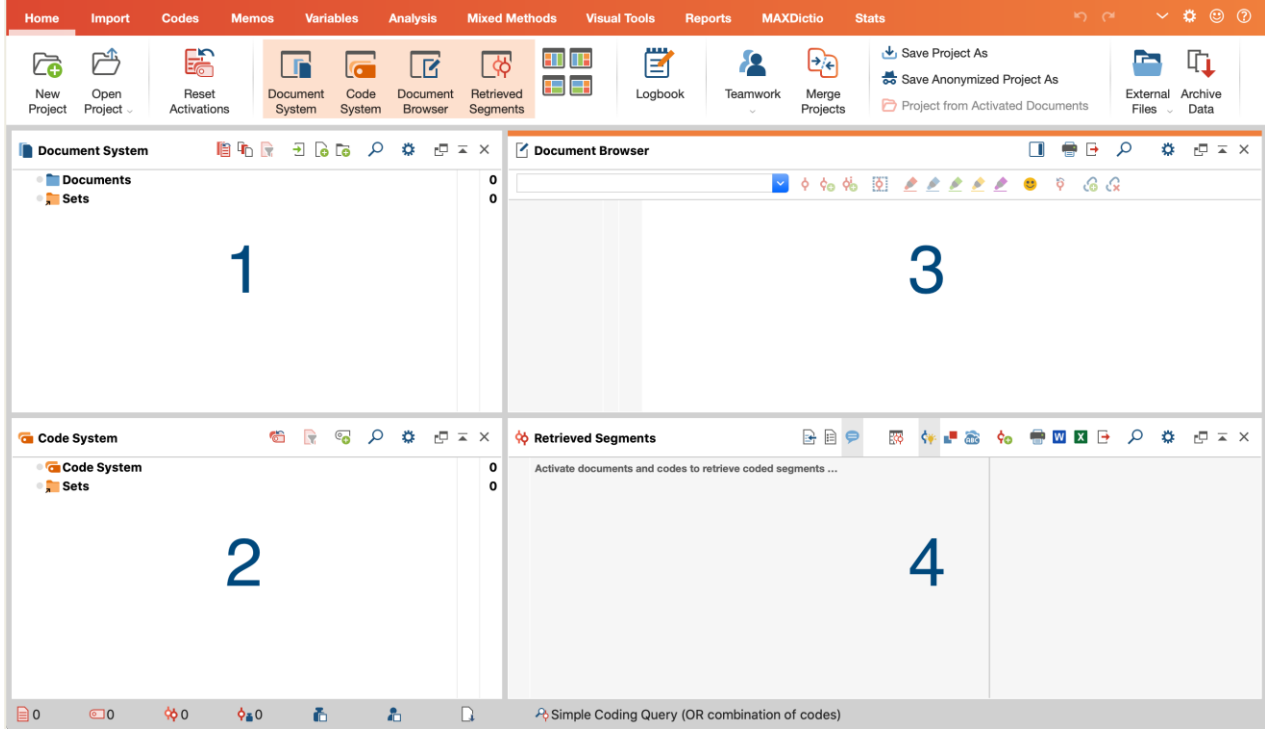
MAXQDA 2022 çalışma dosyaları **.MX22** uzantısına sahiptir. Ayrıca bu dosyaları Windows Explorer ve Mac Finder' da "MAXQDA 2022 Project" tanımlamasından tanıyabilirsiniz.

Excel' in çalışma kitabı (.xlsx) ve Word' ün belge dokümanları (.docx) formatlarını kullanması gibi MAXQDA de **Projeleri** kullanır. İçeri aktardığınız ya da MAXQDA ile oluşturduğunuz (**memo ve kodlarınız** gibi) hemen her şey Projeler içine kaydedilecektir.

Başlangıç ekranının sağında, çevrimiçi öğrenme kılavuzunu açmanızı sağlayan, MAXQDA eğitim videolarına gitmenizi sağlayan, MAXQDA ekibine geribildirimde bulunmanızı sağlayan bağlantılar yer almaktadır.

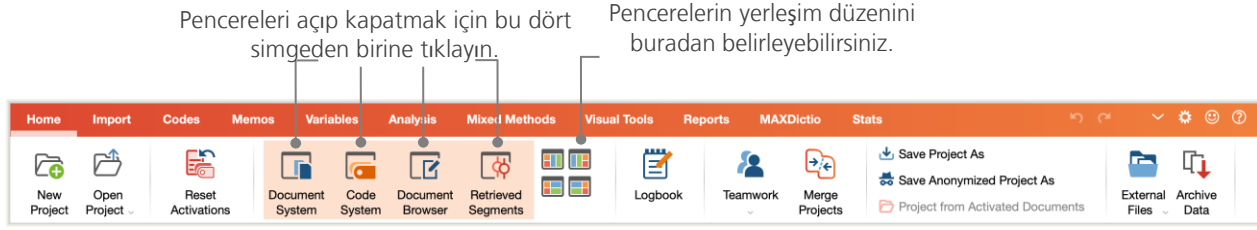
Kullanıcı Arayüzü

MAXQDA projenizi oluşturup kaydettikten sonra aşağıda numaralandırılan dört ana pencere büyük oranda boş bir şekilde sizi karşılayacaktır.

Bu dörde bölünmüş ekran MAXQDA ile çalışmanızı son derece kolaylaştıracaktır: sol üst köşede yer alan ilk pencerede (1) *Belge Sistemi*, onun altındaki pencerede (2) *Kod Sistemi*, sağ üst köşedeki pencerede (3) *Belge Tarayıcısı* ve dördüncü pencerede (4) *Geri Çağrılan Bölümler* isimli pencereler yer almaktadır. (Eğer sadece üç pencere görürseniz endişelenmeyin. Analizinizin başında buna ihtiyacınız olmadığı için dördüncü pencere MAXQDA'yi ilk kez başlattığınızda görünmez.)

Bu dört pencere MAXQDA'in temel yapısını oluşturur. Pencereleri kenarından sürükleyerek yeni-den düzenleyebilirsiniz ya da iki yerine üç sütunda görüntüleyebilirsiniz. Bu ayarları "Giriş Sayfası" altındaki dört ikondan değiştirebilirsiniz.

Bazı yazılımlarda "şerit" olarak adlandırılan bu sekmeler MAXQDA penceresinin üst kısmında yer alır ve MAXQDA'in birçok özelliğine erişim imkânı sunar. "Giriş Sayfası" sekmesinde pencereleri tek tek açıp kapatabilir ve ekranı kullanmak istediğiniz şekilde düzenleyebilirsiniz. Bunun yanında, bu dört pencereden bağımsız yeni pencereler açabilir ve bunları başka bir konuma ve hatta ikinci bir bilgisayar ekranına sürükleyebilirsiniz. Pencereleri açıp kapamak için giriş sayfasındaki ilgili pencerenin üzerine veya sağ üst köşede bulunan "x" simgesine tıklayabilirsiniz.

Şimdi, dört ana pencereye geri dönelim! Çalışmak istediğiniz bütün dosyalar, **Belge Sistemi** penceresine aktarılır. Kodları ve alt kodları kullandığınız durumlarda bu kodları **Kod Sistemi** penceresinden yönetebilirsiniz. Verilerinizi **Belge Tarayıcısında** görüntüleyebilir ve düzenleyebilirsiniz. **Geri Çağrılan Bölümler** penceresi ise geri çağırma sonuçlarınızın daha sonra görüntüleneceği penceredir.

Veri Depolama ve Kaydetme ile ilgili Birkaç Not

MAXQDA, içe aktardığınız, yorumladığınız veya tanımladığınız her şeyi tek bir dosyada, **Proje** dosyasında yönetir. Yani **bir proje=bir dosya**. Daha önce öğrendiğimiz gibi, bu dosyalar MX22 (eski sürümlerin projeleri MX20 veya MX18) uzantısına sahiptir.

Projenizin güvende olduğundan emin olmak için lütfen aşağıdaki kutuyu okuyun:

MAXQDA, kullanıcı tarafından içe aktarılan veya oluşturulan her şeyi otomatik olarak kaydeder (bu yüzden kaydet düğmesi yoktur). Ancak yine de "Ana Sayfa" sekmesinde bulabileceğiniz Projeyi Farklı Kaydet seçeneğiyle günlük yedeklemeler oluşturduğunuzdan emin olun ve bunları ikincil bir depolama cihazına kaydedin.

Özetlemek gerekirse, Proje dosyası araştırma projeniz, lisans (bitirme) teziniz veya yüksek lisans-doktora teziniz üzerinde çalışmak için ihtiyaç duyduğunuz tüm veri materyalini içerir. Ancak her kuralın bir istisnası vardır: çok sayıda ses veya video dosyası kullanıyorsanız, yalnızca birkaç video dosyasını içe aktardıktan sonra bile Proje dosyası çok büyük olabilir. Bu nedenle standart ayar, resimleri ve PDF belgelerini yalnızca belirli bir dosya boyutuna (5 MB) kadar otomatik olarak içe aktarır, ses ve video dosyaları ayrı kaydedilir. Tabii ki, bu ayarları değiştirebilirsiniz. Ancak Proje dosyanız çok büyüdüğünde, onu başkalarıyla paylaşmak zor olabilir.

Önemli Anahtar Sözcükler

MAXQDA ile çalışırken bilmeniz gereken önemli anahtar kelimelerden bazıları şunlardır:

Projeler MAXQDA’de sistem dosyaları ya da “çalışma birimleri”dir. Oluşturduğunuz kodlar, memolar ve yorumların yanı sıra içe aktarılmış dosyaları, metin, pdf, resim ve tabloları da içerir.

Belgeler analiz etmek istediğiniz materyallerdir. Bunlar, mülakatlar, odak grup görüşmeleri, video ve ses kayıtları, bilimsel dergilerden makaleler ve daha pek çok şey olabilir.

Kodlar en önemli analiz aracınızdır. İşaretlemeye değer gördüğünüz metin bölümleri, fotoğraf kesitleri ya da video bölümleri gibi herhangi bir şeye atanabilir .

Kod sistemi ya da **Kod ağacı** hiyerarşik biçimde sıralanmış bütün kod ve alt kod bütünlüğünü tanımlar.

Kodlama bir kodu materyalinizin işaretlediğiniz bölümlerine atama eylemidir.

Kodlanmış Bölümler bir kod atanmış materyal bölümüdür.

Memolar temelde kayıtlarınız olarak hizmet eder. Sonraki analiz adımlarınız için fikirlerinizi, varsayımlarınızı ve sorularınızı not edebilir veya verilerdeki olası bağlantılarla ilgili ilk hipotezleri formüle edebilirsiniz.

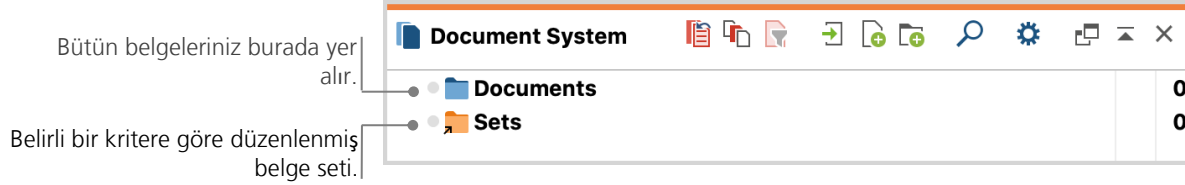
Yorumlar memolardan daha kısadır. Kodlanmış bölümlere “çelişkili” ya da “çok önemli” gibi yorumlar eklemek için kullanabilirsiniz.

Genel Bakışlar MAXQDA içerisinde her yerde bulunan tablo sunumlarıdır. Kodlanmış bölümlere, notlara, değişkenlere, bağlantılara vb. genel bakış imkânı sağlar. Tüm MAXQDA genel bakışları aynı prensibi takip eder ve verilerinizin izini kaybetmemeniz için tek tek öğelere kolay erişim sağlar.

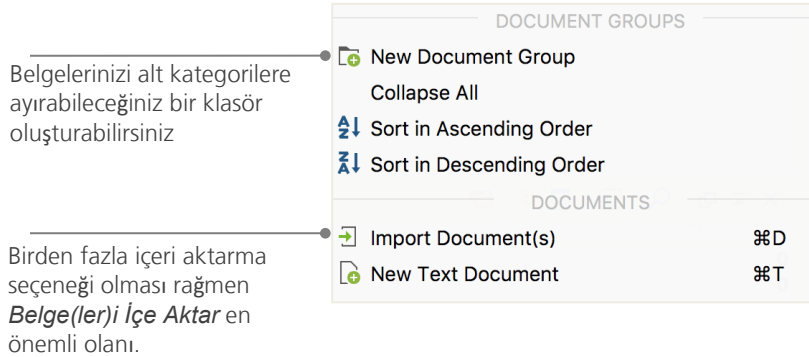
Verileri İçeri Aktarma ve Keşfetme

Veriyi İçeri Aktarma

Verilerinizi içe aktarmak için farklı yolları öğrenmeden önce **Belge Sistemi** penceresine daha yakından bakalım.

Belgeler kelimesine ya da onun yanındaki ikona sağ tıkladığınızda, daha geniş bir içerik menüsü açılır. Bu menünün bir kısmını aşağıda görebilirsiniz:

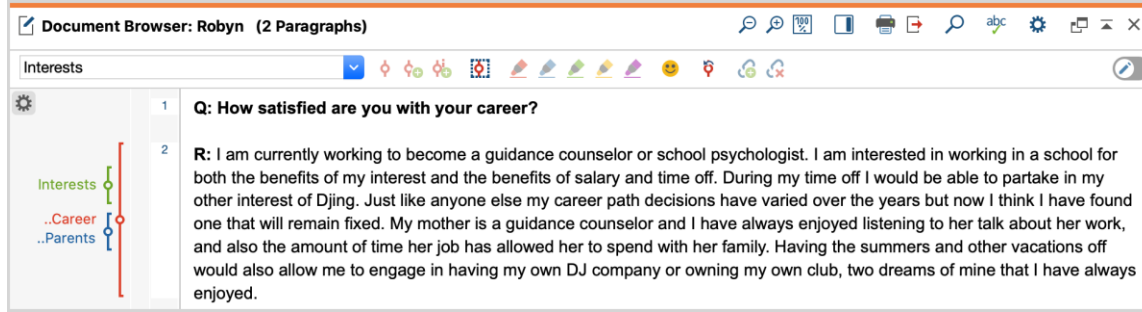

Alternatif olarak, "İçe Aktar" sekmesi menüsüne gidebilir ve aktarmak istediğiniz veri türünüz için uygun simgeye tıklayabilirsiniz, ör. **Transkript** (Deşifre) veya dosyaları Windows Explorer ya da Mac Finder' dan Belge Sistemi penceresine sürükleyip bırakabilirsiniz. Yukarıdaki "İçe Aktar" penceresinde özel veri türlerini içe aktarmak için; elektronik tablolar, odak grup deşifreleri veya doğrudan MAXQDA içinde metin oluşturmaya kadar birçok ek seçenekler göreceksiniz.

Bilgisayarınızın dosyalarınızı organize etmek için klasör oluşturmanıza izin verdiği gibi MAXQDA'ın *Yeni Belge Grubu* fonksiyonu da belgelerinizi organize ederken belge grupları oluşturmanıza olanak tanır. Bir belge grubunu içe aktarmak için, belge grubuna sağ tıklayın ve *Belgeyi içe aktar*'ı seçin ya da belgeyi bir gruptan alarak bir başka gruba sürükleyip bırakın.

Veriyi Keşfetme

Nitel veriyi analiz etmek veriyi iyi bir şekilde tanımadan mümkün olmaz. MAXQDA dosyalarınızı incelemeyi kolaylaştırır: Sadece *Belge Sistemi* penceresindeki bir belgeye çift tıklayın. Belgeniz Belge Tarayıcısı penceresinde açılacaktır ve aşağıdaki örnekte olduğu gibi kabaca bir görüşmenin çözümlemesi şeklinde görünecektir:

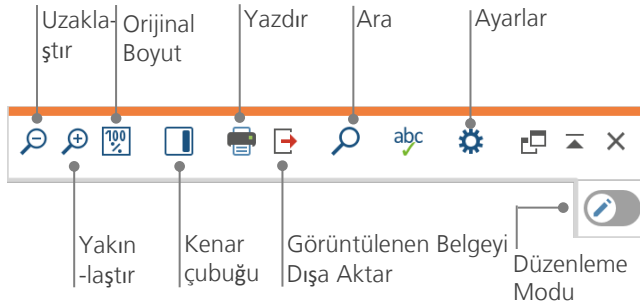
Paragraf numaraları, bütün paragrafları kodlamanın yanı sıra bir ekip çalışması sırasında belirli bölümler üzerinde tartışmayı da kolaylaştırır ("Paragraf 4'teki yoruma bakın!" diyebilirsiniz). MAXQDA, , metin belgenizdeki bütün paragrafları otomatik olarak numaralandırır. Paragraf numaralarını veri kaynaklarınızı alıntılar için de kullanabilirsiniz. Verilerinizi daha belirgin bir şekilde numaralandırmak isterseniz, metne sağ tıklayıp "*Satır Numaralandırmasına Dönüştür*"ü seçerek değiştirebilirsiniz.

Yukarıdaki örnekteki renkli dikey çizgiler gibi hemen çizgilerin yanında bulunan sarı memo (not) kâğıdı sembollerini görebilirsiniz. Memo kâğıdı sembolleri paragraflara iliştilmiş olan memoları gösterir. Dikey çizgiler, kod çizgileri olarak adlandırılır. Bunlar hangi kodun metne atandığını temsil eder (bu örnekte, kodlarımız "...Interests", "...Career" ve "...Parents" ile biten uzun kodlar). Kodun tam adını görüntülemek için, kodlama şeridinin yanındaki gri çizgiyi sağa sürükleyerek kodlama sütununu büyütmeniz yeterlidir.

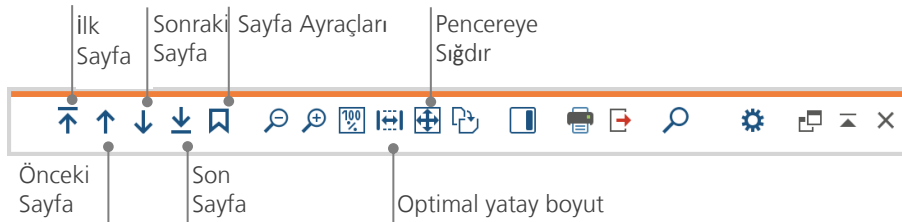
Memo Nedir? Memolar, not ve kayıtlar oluşturarak bunları metne, metin bölümlerine, belge gruplarına, resimlere, ses ve video dosyalarına ve hatta kodlara -tıpkı yapışkan notlarla yaptığınız gibi- eklemeye yarar.

Bir metni **Belge Tarayıcısında** ilk kez açtığınız zaman, henüz kodlama yapmadığınız ve memo oluşturmadığınız için bu bölüm hala boş olacaktır. Şimdi bir tane oluşturmaya çalışın: Memo çizgisinde herhangi bir yere çift tıklayın. Bir memo penceresi otomatik olarak açılacaktır. Memolarla ilgili ileride açıklama yapacağımız için, şimdilik bu kadar açıklama yeterli olacaktır.

Belge Tarayıcısının en üstünde, bir araç çubuğu size en önemli özellikleri göstermektedir.

Eğer bir PDF dosyasını içe aktarır ve **Belge Tarayıcısında** açarsanız, birkaç ek ayar görebilirsiniz. Örneğin PDF dosyasını yakınlaştırıp uzaklaştırabileceğiniz ya da sonraki dosyaya geçebileceğiniz ikonlar burada yer almaktadır.

Araştırmanın bir noktasında, paragraf numaralarıyla birlikte metnizi yazdırmak isteyebilirsiniz (ya da bu ekranı PDF yazıcısını kullanarak PDF olarak kaydedin). Bunu yapmak için **Belgeyi Yazdır** sembolünü seçebilirsiniz ya da (Windows' ta) **Ctrl+P** ve (Mac' te) **cmd+P** kısa yolunu kullanabilirsiniz. Yazdırma menüsü size pek çok yazdırma seçeneği sunacaktır.

Printer ...

Copies

Pages All Pages

Orientation Portrait Landscape

Margins [cm]

Left Right Top Bottom

Header Date Page number

Footer Date Page number

More settings

Display codings	☒
Display memos	☒
Max. coding column width [%]	<input type="text" value="25"/>

Kenar boşluğunu seçin

Üst bilgi ve alt bilgi belirleyin

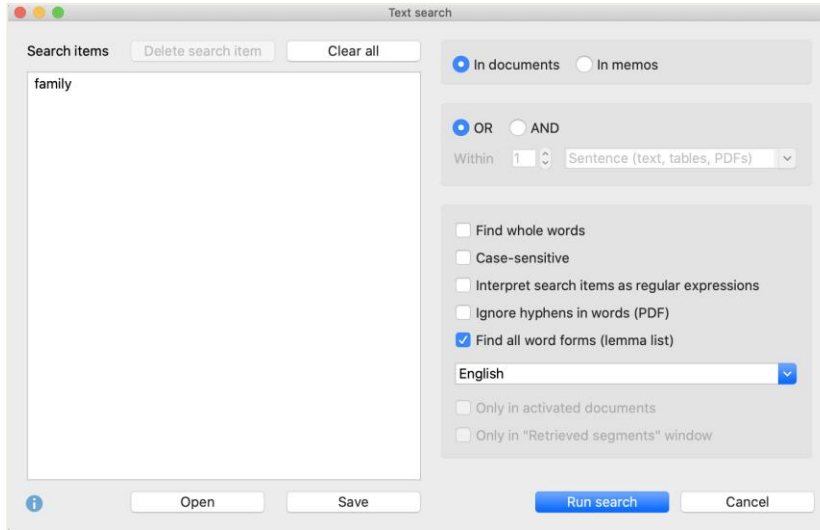
Kod ve/veya memoları gösterip göstermemeyi seçin

Yazdırmak için maksimum kodlama sütun genişliği

Verilerde Arama Yapma

Araştırmanızın keşif kısmında, metninizin içinde belirli bir kelimeyi aramanız gerekebilir. MAXQDA'de kelime araması dört ana pencerenin her birisinde ayrı ayrı yapılabilir. Her bir pencerede üzerine tıklayarak aramak istediğiniz sözcüğü girebileceğiniz büyüteç sembolünü göreceksiniz. MAXQDA aranan terimin frekansını verecektir ve böylece yön tuşlarını kullanarak sonuçlar arasında geçiş yapıp aranan terimin bağlamı içindeki yerini görebileceksiniz.

Yerel aramadan daha kapsamlı olarak *Sözcüksel Arama* (Analiz sekmesinde) fonksiyonunu kullanabilirsiniz. *Sözcüksel Arama* aynı anda birçok belgede arama yapmayı mümkün kılar; sadece açık olan (görüntülediğiniz) pencere ile sınırlı değildir.

Bu örnekte, bütün mevcut belgelerde “family” sözcüğü aranacak.

Pencere açılır açılmaz tek seferde birçok arama ögesi girebilirsiniz. Kelime girişinizi bitirmek için geri dönüş tuşunu kullanın veya yeni bir arama satırı ekleyin. Her bir arama ögesi yeni bir satıra yerleştirilir. Standart ayarlar, “VEYA” mantığını takip eder; örneğin, arama terimlerinden birisi bulunduğunda bunlar sonuç olarak sıralanacaktır. Sonuçlar tablosunda karşınıza çıkan bulgulardaki bir ögeye tıkladığınızda *Belge Tarayıcısı Penceresi*'ndeki ilgili paragraf gösterilir.

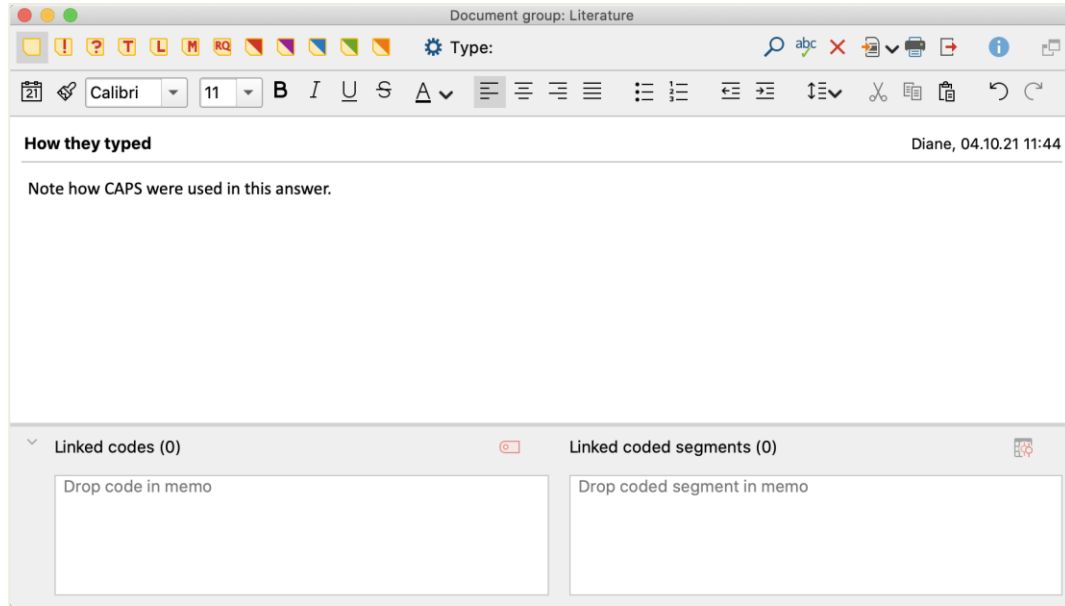
Renkli Kodlama ve Memolar

Bazen analizinizin genel gidişatı ve kategorileri hakkında düşünmeye başlamadan önce metinde bir şey işaretlemek, yorum yapmak veya hipotezlerinizi ve diğer fikirlerinizi not etmek isteyebilirsiniz. Tıpkı bir kitap üzerinde cümlelerin altını çizmek ya da bir sayfaya yapışkanlı not eklemek gibi, MAXQDA’de da Kod Vurgulama fonksiyonunu kullanarak beş renkli sanal kalemle metni işaretleyebilirsiniz (kırmızı, mavi, yeşil, sarı ve mor). Renkli Kodlama düğmesini **Belge Tarayıcısı** penceresinin üstünde bulabilirsiniz.

Farenizle herhangi bir metin parçasını seçebilir ve daha sonra bu parçayı seçtiğiniz bir renkle boyamak için sembollerden birine tıklayabilirsiniz. Bu işlevin “gerçek hayattaki” altını çizme eyleminden farkı, bu bölümleri MAXQDA’de tekrar bulmanın bir kitaba göz gezdirerek bulmaktan daha kolay olmasıdır. Vurgulu kodlama ile kodlanmış bölümlerin geri çağırılması aşağıdaki Veri Analizi kısmında daha ayrıntılı şekilde açıklanacaktır.

Öğrendiğimiz gibi, renkli kodlama asıl kodlamaya başlamadan önce önemli şeyleri işaretlemek için faydalıdır. Bir diğer faydalı araç ise **Memo** fonksiyonudur. **Belge-içi memolar** yardımıyla belgenin herhangi bir yerine memo ekleyebilirsiniz. Belgenin herhangi bir bölümünü seçip vur-gulu seçime sağ tıklayın ve düşüncelerinizi eklemek için yeni bir memo oluşturmak üzere içerik menüsünü kullanın:

Memo için bir başlık yazabilir, memonun türüne göre bir sembol atayabilir ve onu belirli bir kodla ilişkilendirebilirsiniz.

Renkli Kodlamaya benzer şekilde Memoları geri çağırmak oldukça basittir. Tüm memo türlerini ve spesifik bir memo arama özelliğini "**Memolar**" sekmesinde bulabilirsiniz Arama sonuçları MAXQDA Memo Yöneticisi'nde görüntülenir. Burada tüm memolarınızı kolayca yönetebilir, düzenleyebilir ve filtreleyebilirsiniz, mesela sadece belli bir zaman diliminde yazılmış memoları görüntüleyebilirsiniz.

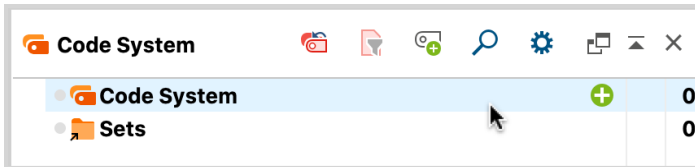
Verileri Kodlama

Veri Bölümlerini Kodlama

Daha önce öğrendiğimiz gibi, çoğu analiz yönteminin temel tekniği **veriyi kodlamaktır**. Fakat bu ne demektir? Kodlama, verinizin bir kısmını, örneğin bir paragraf ya da bir resmin bir parçasını farenizle seçip bir koda atama sürecini anlatır. Bu esasen bir metnin etiketlenmesiyle aynıdır, fakat görgül sosyal araştırmada kodlama bundan fazlasıdır.

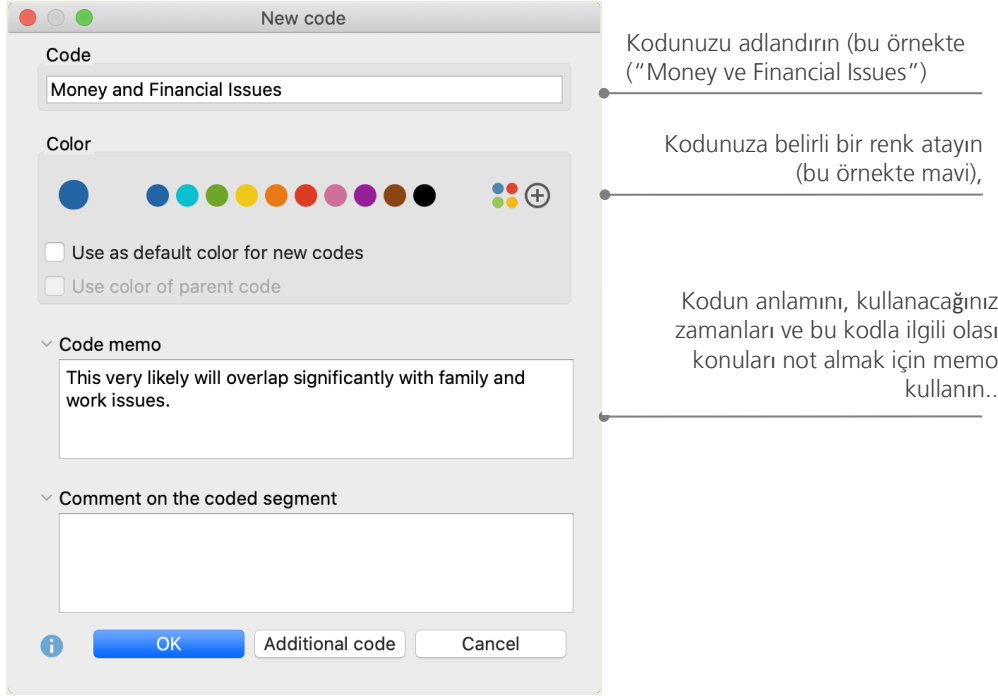
Öyleyse bir kod nedir? Aklınıza gelen ilk çağrışımlar gizli servis ve onların kodlama ve kod çözme makineleri ya da Mors Alfabesi gibi sıkı biçimde düzenlenmiş haritalandırmalar gibi şeyler olabilir. Her iki çağrışım da doğru değil! Nitel araştırmalar bağlamında kod; bir metin ya da resim üzerinde kullanılan etiketlerden daha fazlasıdır. Teknik terimlerle kod, MAXQDA'de, ister birkaç kelime ya da "CR128" gibi daha şifreli şeyler olsun, en fazla 63 adet olabilecek karakter dizileridir. Sosyal araştırmada kodlar, farklı anlamlara karşılık gelebilir ve araştırma sürecinde farklı fonksiyonları olabilir; *olgusal kodlar*, *tematik kodlar*, *teorik kodlar* ve daha fazlası (Bkz. Rädiker & Kuckartz 2019, Richards 2014). Sadece kodun kendisine bakarak, kodun araştırma sürecindeki rolü her zaman açık değildir; araştırma içinde küçük bir rol oynayabilir ya da esas rolde de bulunabilir. Bir kodu yalnızca bağlamı ya da kullanıldığı çerçeveye açıklayabilir.

Öyleyse kodlar nasıl oluşturulur? Farenizi ilk satırın üzerinde tuttuğunuzda görünen **Kod Sistemi** penceresindeki yeşil artı sembolüne tıklamanız yeterlidir. Artı sembolünü kullanarak daha sonra kod sisteminizin her düzeyine yeni kodlar ekleyebilirsiniz.

Belirli bir kodu aramak için büyüteç sembolünü kullanın. Soldaki ikon yeni kodlar oluşturmanızı sağlar.

Yeni kodlar tanımlamanızı sağlayacak pencere açılır:

Belgenin belirli bir kısmına nasıl kod atarım? İlk olarak, fare ile bir bölümü seçin (eğer tüm paragrafı işaretlemek istiyorsanız, sadece paragraf numarasına tıklayın). Sonra, ister seçilen kısmı kodun üzerine sürükleyip bırakın ya da tam tersi kodu seçilen metin bölümünün üstüne sürükleyip bırakın. Bunu bir kez yaptığınızda, **Kod Sistemindeki** kodun yanında beliren numarayı göreceksiniz. Bu numara bir kodun kaç kez kullanıldığını gösterir ve bir kodlama yaptığınızda "0"dan "1"e değişir. Eğer **Belge Sisteme** bakarsanız, belgedeki kodlanan bölümlerin sayısının her bir belgenin yanın-da gösterildiğini göreceksiniz.

Verileri Analiz Etme

Belgeleri Etkinleştirme

Daha önce Sözcüksel Arama penceresinde **yalnızca etkinleştirilmiş belgelerde** seçeneğini görmüş ve ne olduğunu merak etmiş olabilirsiniz. **Etkinleştirme**, MAXQDA'ın anahtar kavramlarından bir tanesidir: Analiziniz için belgeleri seçebilir ve daha sonra sadece bu seçtiğiniz belge(ler) ile çalışabilirsiniz. Etkinleştirme nasıl çalışır? Bu çok basit: Her bir belge veya belge grubu menüsünde sağ en üstte **Etkinleştir** seçeneğini göreceksiniz. Deneyimli MAXQDA kullanıcıları, belgeyi veya belge grubunu etkinleştirmek için belge veya klasör sembollerine tıklar.

Documents	385
Interviews New York	146
Riley	51
Luca	27

Documents	385
Interviews New York	146
Riley	51
Luca	27

Bir belgenin veya belge grubunun etkinleştirilip etkinleştirilmediğini anında görebilirsiniz. Hem belge ismi hem de belge sembolü kırmızı renkli olacak ve önlerinde kırmızı bir ok görünecektir. Daha aşağıda, MAXQDA'ın **Durum Çubuğu** olarak adlandırılan kısmında o an etkin durumda bulunan belge sayısını görebilirsiniz. Eğer aramanızı belirli bir metinle sınırlandırmak isterseniz, önce o metinleri etkinleştirmeli ve sonra Sözcüksel Arama penceresindeki **Yalnızca etkinleştirilmiş belgelerde** seçeneğini seçmelisiniz.

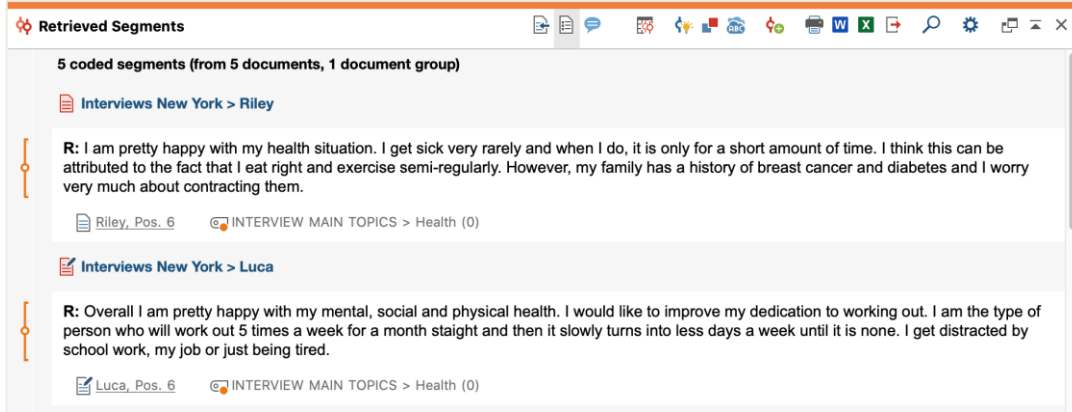
Etkinleştirmeyi nasıl kaldırabilirim? Belge sistemi penceresine gidin ve araç çubuğunda **Etkinleştirmeleri sıfırla** seçeneğine tıklayın. Alternatif olarak belge veya belge grubu sembolüne tekrar tıklayabilirsiniz.

Bir Kodla Kodlanmış Verileri Geri Çağırma

Kodlama her şey değildir ve çalışmanız kodlama aşaması haricinde başka süreçleri de barındırır. Bir noktada kodlamayı durdurmak ve çalışmanızın sonuçlarına bakmak isteyeceksiniz. Bunun en kolay yolu, belirli bir koda atanmış bölümleri geri çağırma. Mesela mülakatlar içeren bir araştırma yapıyorsanız şunu sorabilirsiniz: “Belirli bir başlıkla ilgili ne söylenmiş ve bunu kim söylemiş?” Bu soruya yanıt vermek için sihirli kelime “**Geri Çağrılan Bölümler**” menüsündedir. MAXQDA’de böyle bir **Kodlama Sorgusu – Sözcüksel aramaya** benzer şekilde – etkinleştirme yoluyla çalışır.

Kodlama Sorgusuna dâhil etmek istediğiniz bütün kodları ve bu aramayı yapmak istediğiniz belgeleri etkinleştirin. Kodların etkinleştirilmesi, aynı belgelerin etkileştirilmesi gibi çalışır (koda sağ tıklayıp **Etkinleştir** seçeneğini seçin veya kod adının önündeki sembole tıklayın). Bulunan bütün kodlu bölümler MAXQDA’in dördüncü ana penceresi olan **Geri Çağrılan Bölümler** penceresinde görünecektir. Her bölümün altında bölümün kaynak bilgilerini bulacaksınız. Aşağıdaki örnekteki bölüm, “**Riley**” belgesinin 6. paragrafında bulunabilir.

Kaynak bilgisi size yalnızca belirli bir bölümün hangi belgeden geldiğini söylemekle kalmaz, aynı

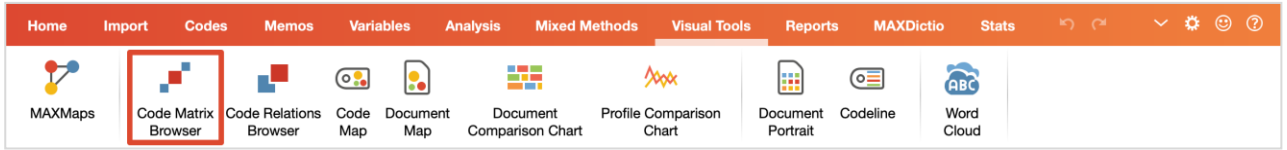

zamanda doğrudan o belgeye gitmenizi sağlar: belge adını tıklamanız yeterlidir ve belge, kodlanmış bölüm hemen elinizin altında olacak şekilde **Belge Tarayıcısı** penceresine yüklenecektir. Böylece kodlu bölümü kendi bağlamında kolayca görüntüleyebilirsiniz.

Görselleştirme Fonksiyonunu Kullanma

Görselleştirme MAXQDA'in güçlü yanlarından bir tanesi olduğu için bu bölümü *Başlangıç Kılavuzuna* dâhil ettik. Veriyi MAXQDA'de görselleştirmenin, belirli renklerin kod ve belgelere atanabilmesi olanağından başlayarak pek çok yolu vardır. Bu, sadece verinizin görsel organizasyonu hususunda yardımcı olmaz ayrıca renklere anlam vermenize de olanak tanır. MAXQDA, emojiilerin kod sembolü olarak kullanılmasına izin veren ilk QDA yazılımıdır. Bu, örneğin uluslararası projelerde çalışırken dil engellerinin üstesinden gelmek için özellikle yararlı olabilir.

Görselleştirme araçları, veri bağlantılarını anlaşılır bir şekilde göstermenize de olanak tanır. En çok kullanılan görsel araç, "*Görsel Araçlar*" sekmesinden açabileceğiniz *Kod Matrisi Tarayıcısı*dır.

Peki, Kod Matris Tarayıcısı bize neyi gösterir ?

Code System	Riley	Luca	Jules	Robyn	Kim	Vinnie	Sam
INTERVIEW MAIN TOPICS							
Emotions	■	■	■	■	■	■	
Education		■	■		■	■	
Interests	■	■	■		■	■	
Money and Financial Issues		■			■		
Religion and Spirituality			■				
Significantly positive				■		■	

Sütunlar farklı belgeleri listeler; yukarıdaki örnekte her bir belge hayat memnuniyeti konusunda yapılmış bir çalışmada görüşülen kişileri göstermektedir. Örneğin, katılımcılara günlük olarak karşılaştıkları sorunlar sorulmuştur. Burada hepsinin duygulardan bahsettiğini, ancak katılımcılardan sadece ikisinin parayla ilgili konulardan bahsettiğini görebilirsiniz.

Karma Yöntem Analizleri Yapma

Belge Değişkenlerini Tanımlama

MAXQDA'ın en önemli özelliklerinden bir tanesi Karma Yöntem yaklaşımlarını desteklemesidir. **Belge Sistemindeki** her belge için bütün nitelikler (istatistik programlarında değişken olarak ifade edilen) yönetilebilir. Örneğin, görüşmeler için kişisel verileri veya arka plan bilgilerini değişkenler veya değişken değerleri olarak kaydedebilir ve bunları karma yöntem analiziniz için kullanabilirsiniz. “Değişkenler” sekmesindeki *Belge Değişkenleri Listesi* seçeneği aşağıdaki iletişim penceresini açacaktır:

Veri editörüne git

Yeni değişken oluştur

Variable	Variable type	To be displayed	Source	Missing value	Categorical	Favorite variable
Self-esteem	Text	☒	Code		☒	☐
Interests	Integer	☒	Code		☐	☐
Document group	Text	☒	System		☒	☐
Document name	Text	☒	System		☒	☐
Created	Date/Time	☒	System		☐	☐
Number of coded segme...	Integer	☒	System		☐	☐
Number of memos	Integer	☒	System		☐	☐
Created by	Text	☒	System		☐	☐
Collect date	Date/Time	☒	User		☐	☐
Age	Integer	☒	User		☒	☐
State	Text	☒	User		☒	☐
Marital status	Text	☒	User		☒	☐
Education	Text	☒	User		☐	☐
Criticism	Text	☒	User		☒	☐

Açıldığında, birkaç değişkenin zaten tanımlanmış olduğunu göreceksiniz. Bunlar, değerleri MAXQDA tarafından otomatik olarak ayarlanan ve değiştirilemeyen sistem değişkenleridir. *Yeni değişken* seçeneği, başka değişkenler tanımlamanıza izin verir. En yaygın değişken türleri, Metin (meslek değişkeni için “öğretmen” ya da “öğrenci”) ve Tamsayı (“çocuk sayısı” değişkeni için tam sayılar) olarak ifade edilebilir. Çalışmanıza istediğiniz zaman yeni değişken(ler) tanımlayabilirsiniz.

Değişken Değerlerini Girme

Belge değişkenlerine ilişkin değerleri girmek için, *Belge değişkenleri listesi* araç çubuğunu kullanın ve *Veri Editörüne* geçiş yapın.

Araç çubuğu, en çok kullanılan fonksiyonları listeler; örneğin, değişken listesine dönmek

Document name	State	Age	Marital status
Luca	Indiana	21	single
Sascha	Indiana	19	single
Charlie	New York	21	partnership
Jules	New York	27	single
Chris	New York	19	partnership
Riley	New York	29	single
Kim	New York	19	partnership
Alex	New York	19	single
Jamie	New York	18	single

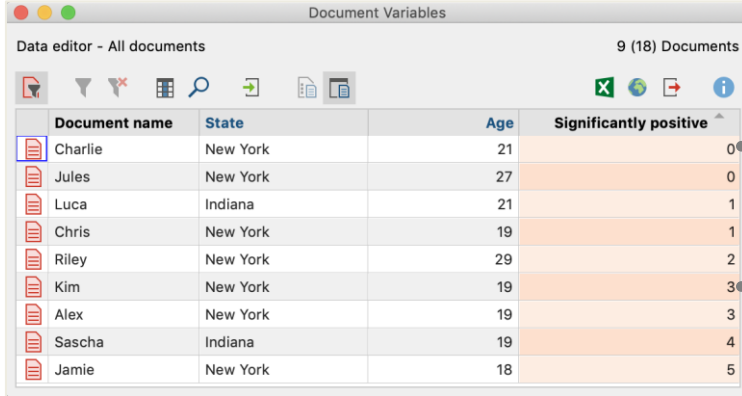
Sütunun içeriğine göre veriyi sıralamak için sadece sütunun başlığına tıklayın

Değer girmek için çift tıklayın

Belge değişkenleri tablosu Excel veya SPSS formatına aktarılabilir, yani bunlar üzerinde SPSS veya Stata gibi istatistik programlarıyla çalışmaya devam edebilir ve istatistiksel bir analiz yapabilirsiniz.

Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme

Belirli bir koda atanan bölümlerin sıklığı, kodun adını alacak bir değişkene dönüştürülebilir. Tercih edilen koda sağ tıklayın ve içerik menüsünden *Belge Değişkenine Dönüştür*'ü seçin. Aşağıdaki örnekte, "Significantly positive" kodu bir değişkene dönüştürülmüştür:

Document name	State	Age	Significantly positive
Charlie	New York	21	0
Jules	New York	27	0
Luca	Indiana	21	1
Chris	New York	19	1
Riley	New York	29	2
Kim	New York	19	3
Alex	New York	19	3
Sascha	Indiana	19	4
Jamie	New York	18	5

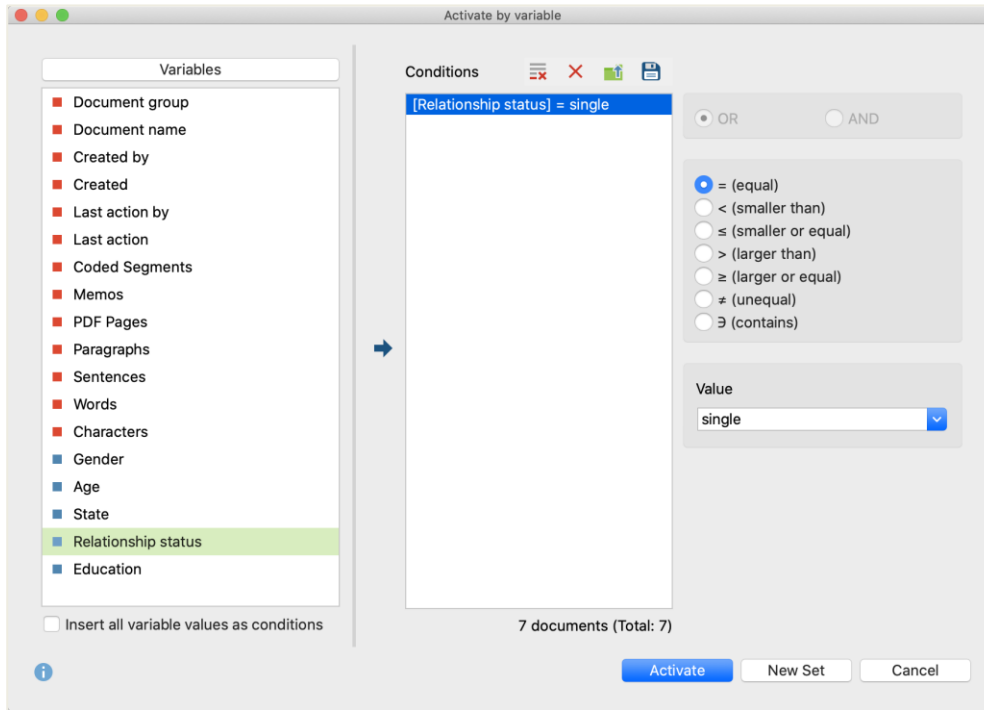
"Significantly positive" koduna herhangi bir şey atanmamış.

3 bölüm "Significantly positive" koduna atanmış

Analizlerde Belge Değişkenlerini Kullanma

Nicel ve nitel veriler çeşitli şekillerde birbirine bağlanabilir. En kolay yol, bir Kodlama Sorgusu çalıştırdığınızda seçim kriteri olarak belge değişkenlerini seçmektir. Bu, "50 yaşın üzerindeki katılımcılar XY hakkında ne söyledi?" veya "Bir ortaklıktaki katılımcıların önerileri, bekar olanlara kıyasla nasıldı?" gibi sosyodemografik özellikleri karşılaştırmanızı sağlayacaktır. İlgili seçim "Karma Yöntemler" sekmesindeki *Değişkenlere Göre Belgeleri Etkinleştir* fonksiyonu ile yapılabilir.

İlk olarak soldaki listeden bir değişken seçin (bu durumda: Medeni durum), oka basın ve ardından sağdaki değişken değerini seçin (bu durumda: bekar). *Etkinleştir*'e tıkladığınız anda, *Belge Sisteminde* eşleşen değişken değerlerine sahip tüm belgeler etkinleştirilecektir, bu örnekte, ortaklık içinde olmayan katılımcılarla yapılan tüm görüşmeler.

Ek Okuma

Charmaz, Kathy (2014). *Constructing Grounded Theory*. 2nd ed., SAGE.

Corbin, Juliet; Strauss, Anselm (2015). *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. 4th ed., SAGE.

Gizzi, Michael C.; Rädiker, Stefan (Eds., 2021). *The Practice of Qualitative Data Analysis. Research Examples Using MAXQDA*. MAXQDA Press. <https://doi.org/10.36192/978-3-948768058>

Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2019). *Analyzing Qualitative Data with MAXQDA: Text, Audio, Video*. Springer. <http://link.springer.com/10.1007/978-3-030-15671-8>

Kuckartz, Udo (2014). *Qualitative Text Analysis. A Guide to Methods, Practice and Using Software*. SAGE.

Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2021). *Using MAXQDA for Mixed Methods Research*. In R. B. Johnson & A. J. Onwuegbuzie (Eds.), *The Routledge reviewer's guide to mixed methods analysis* (pp. 305–318). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203729434-26>

Rädiker, Stefan; Kuckartz, Udo (2020). *Focused Analysis of Qualitative Interviews with MAXQDA. Step by Step*. MAXQDA Press. <https://doi.org/10.36192/978-3-948768072>

Richards, Lyn (2015). *Handling Qualitative Data. A Practical Guide*. 3rd ed., London: SAGE.

Wolf, Nicholas H.; Silver, Christina (2018). *Qualitative Analysis Using MAXQDA: The Five-level QDA Method*. Routledge.

Hoşçakalın

Bu kılavuzun MAXQDA'ı kullanmaya başlamanıza yardımcı olacağını umuyoruz. Elbette MAXQDA, araştırmanız için daha pek çok başka özellik ve analiz imkanları da sunmaktadır. Bunlardan bazıları:

- ❖ yaratıcı literatür taramaları
- ❖ ses ve video dosyalarını çözümleme
- ❖ Twitter ve YouTube verisini içe aktarma ve analiz etme
- ❖ odak grup analizi
- ❖ veri ve sonuçları görselleştirme
- ❖ MAXdictio ile nicel metin analizi gerçekleştirme
- ❖ rapor ve istatistiksel frekans tablosu oluşturma

Ek kılavuzlar, online dersler ve videolar için lütfen web sayfamızı ziyaret edin: www.maxqda.com

- ❖ ücretsiz web seminerleri
- ❖ çevrimiçi kılavuz
- ❖ eğitici videolar
- ❖ yaklaşan çalıştayların (workshop) listesi
- ❖ profesyonel MAXQDA eğitmeni veri tabanı
- ❖ araştırma bloğu, kullanıcı forumu ve fazlası...

MQIC - MAXQDA Uluslararası Konferansı

Her yıl düzenlenen MAXQDA Uluslararası Konferansı, dünyanın her yerinden MAXQDA kullanıcılarını Almanya'nın Berlin şehrinde bir araya getiriyor. Konferans, MAXQDA ve karma yöntem araştırmalarıyla

ilgili her Şeyi kapsayan zengin bir program sunuyor. Diğer MAXQDA kullanıcılarıyla iletişim kurmak ve MAXQDA geliştirme ekibini tanımak için eşsiz bir fırsat. Daha fazla bilgi için: www.mqic-berlin.com

MAXQDA'yi 14 Gün Boyunca Test Edin
maxqda.com/demo

 MAXQDA

 @MAXQDA

 @VerbiSoftware

VERBI

Software – Consult –
Sozialforschung GmbH